

DARBA DROŠĪBAS INSTRUKCIJA Nr. 25

DARBAM AR KOMPRESORU(REVERSE)

1.VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS

Par instrukcijā noteikto prasību neievērošanu vainīgās personas atbilstoši Latvijas Republikas likumdošanai, atkarībā no pārkāpuma smaguma un sekām, var tikt sauktas pie disciplināras, materiālas, administratīvas vai kriminālatbildības.

1.1 Apkalpot kompresorus atļauts personām:

- ne jaunākām par 18.gadiem un kuras ir apmācītas apkalpot kompresorus, instruētas darba drošībā, elektrodrošībā A grupas apjomā un ugunsdrošībā;
- kuru veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst profesijas prasībām;
- kuras ir apmācītas (instruētas) pirmās palīdzības sniegšanā.

1.2 Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori:

- elektriskās strāvas iedarbība;
- mikroklimats (temperatūra, mitrums, putekļi);
- sprādzienbīstamība;
- paaugstināts trokšņa līmenis;
- iekārtas kustošās daļas (piedziņas pārvads).

1.3 Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi:

- darba cimdi, aizsarg apavi, aizsargbrilles,
- aizsargapvalki piedziņas mehānisma kustīgajām daļām;
- zemējums, dielektriski materiāli, pazemināts spriegums;
- vietējais un kopējais apgaismojums;
- ausiņas vai ausu ieliktņi;
- aizsargapģērbs;
- aizsargapavi ar purngala aizsardzību.

1.4 Prasības uguns un sprādziendrošībai:

- **aizliegts** glabāt darba vietās viegli uzliesmojošus un viegli gaistošus materiālus (slaukāmās lupatas, benzīnu, lakas un tml.) Tie jāuzglabā speciāli tam paredzētās vietās;
- **aizliegts** rīkoties ar atklātu uguni un smēķēt darba vietā(kompresoru telpā).

1.5 Elektrodrošības prasības:

- **aizliegts** atvērt elektrosadales skapjus un veikt elektroiekārtu, slēdžu, palaidēju u.c. remontu,
- nepieskarties atkailinātiem vadiem, nestrādāt ar nesazemētiem elektroinstrumentiem;
- vietējā apgaismojuma spriegumam jābūt ne lielākam par **12V**;
- izvietot un ievērot brīdinājuma uzrakstus un plakātus.

1.6 Ja konstatēti bojājumi iekārtām, instrumentiem u.c.:

- bojājumu gadījumos (mehāniski bojājumi ,palielināta vibrācija, dzirksteļošana, deguma smaka, slēdžu uzkaršana u.c.) pārtraukt darbu ziņot darba devējam un brīdināt citus darbiniekus par radušos situāciju;
- darbu atsākt tikai tad, kad ir novērsti bojājumi.

1.8 Darba higiēnas prasības:

- ēst tikai tam speciāli paredzētās vietās;
- mazgāt rokas pirms ēšanas un darbu beidzot;
- neuzglabāt darba vieta pārtikas produktus.

2.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS UZSĀKOT DARBU

- 2.1** Pirms kompresora iedarbināšanas nepieciešams apskatīt kompresora iekārtu, pārliecināties, ka tā ir darba kārtībā, pārbaudīt eļļošanas sistēma.
- 2.2** Pārbaudīt drošības vārstus, kontroles mēraparatūru (manometrus, termometrus), armatūru, novērtēt tehnisko to stāvokli.
- 2.3** Pārbaudīt vai ir aizsargapvalki kompresora kustīgajām daļām.
- 2.4** Izlaist kondensātu no kondensācijas tvertnes un gaisa rezervuāra.
- 2.5** Uzģērbt aizsargapģērbu un pārbaudīt nepieciešamos individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 2.6** Nelietot individuālos aizsardzības līdzekļus, ja konstatēti bojājumi.
- 2.7 Neuzsākt** darbu ja ir slihta pašsajūta, reibonis vai ja ir bojāti darba rīki, palīgierīces, aizsardzības līdzekļi, kontroles mēraparatūra, nožogojumi, drošības ierīces un ziņot par to darba devējam.
- 2.8** Neatrsties darbā alkohola vai narkotisko vielu ietekmē.

3.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBA LAIKĀ

- 3.1.** Darba laikā jābūt uzmanīgam.
- 3.2** Darba laikā neielaišt un neatļaut uzturēties darba vietā(kompresoru telpā, pie pārvietojamā kompresora) nepiederošām personām.
- 3.3** Nepiekraut darba vietu, ejas ar materiāliem, turēt tās brīvas. Durvīm brīvi jāveras uz ārpusi.
- 3.4 Aizliegts** kompresoru atstāt bez pastāvīgas uzraudzības.
- 3.5** Kompresors nekavējoties **jāapstādina:**
 - gadījumos, kas paredzēti rūpnīcas izgatavotājas instrukcijā;

- ja manometri jebkurā kompresora pakāpē, kā arī spiedvadā rāda spiedienu, kas ir lielāks par pieļaujamo;
- ja mehānisma eļļošanas sistēmas manometrs rāda spiedienu, kas zemāks par pieļaujamo;
- ja pēkšņi pārtraukta dzesējošā ūdens padeve vai ir dzesēšanas sistēmas bojājums, kas var izraisīt avāriju;
- ja kompresorā vai dzinējā dzirdami kļaudzieni vai sitieni;
- ja saspīstā gaisa temperatūra pārsniedz maksimāli pieļaujamo lielumu, kas norādīts rūpnīcas izgatavotājas izsniegtajā pasē;
- ja izcēlies ugunsgrēks;
- ja jūtama deguma smaka vai redzami dūmi, kas nāk no kompresora vai elektromotora;
- ja ievērojami palielinās kompresora vai elektromotora vibrācijas.

3.6 Aizliegts remontēt un tirīt iekārtu un cauruļvadus, kuri ir zem spiediena.

3.7 Regulāri pārbaudīt visas ierīces, kuras paredzētas gaisa vadā uzkrājušās eļļas un ūdens savākšanai (uzstāda tajās gaisa vadu vietās, kur var uzkrāties eļļa un ūdens), uzturot tās darba kārtībā. Šo ierīču aizsalšanas gadījumā tās drīkst atkausēt vienīgi ar karstu ūdeni, tvaiku vai karstu gaisu. Lietot šim nolūkam vaļējas uguns avotus ir **aizliegts**.

3.8 Sekot lai darba kārtībā būtu ventīļi, aizbīdņi un vārsti, kuriem jānodrošina ātri un droši pārtraukt gaisa pieplūdi.

3.9 Sekot lai darba laikā manometra bultiņa nepārsniedz sarkano atzīmi uz manometra kurš norāda darba spiedienu sistēmā. Ja spiediens pārsniedz pieļaujamo, jānostrādā drošības vārstiem. Drošības vārsta nenostādāšanās gadījumā kompresoru nekavējoties izslēgt.

3.10. Darba laikā kontrolēt saspīstā gaisa padeves vadus, to savienojumu/pievienojumu vietas. Bojājumu gadījumos darbu pārtraukt.

3.11 Pumpējot riepas regulāri kontrolēt spiedienu tajās un nepieļaut pārmērīgu spiediena palielināšanu lai izvairītos no to pārsprāgšanas.

3.12 Nepieskarties kompresora kustīgajām daļām un neveikt nekādas darbības ar rokām to tuvumā.. Nestrādāt, ja kompresora piedziņas pārvadam nav aizsargapvalka.

3.13 Strādāt cimdos un darba apģērbā(tam jābūt sakārtotam, aizpogātam), nepieskarities karstām virsmām. Ja nepieciešams - izmantot individuālos aizsardzības līdzekļus.

3.14 Regulāri pārbaudīt eļļas patēriņu kompresora cilindru un blīvslēgu eļļošanai. Eļļas patēriņš katrā eļļošanas punktā nedrīkst pārsniegt daudzumu, kas norādīts rūpnīcas instrukcijā.

4.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS ĀRKĀRTĒJĀS SITUĀCIJĀS

4.1 Ja noticis nelaimes gadījums darbā, nekavējoties jāsniedz cietušajam pirmā palīdzība, jāizsauc ātrā medicīniskā palīdzība(Tel.**113** vai **112**) un jāpaziņo darba devējam.

4.2 Jāpārtrauc darbs un notikuma vieta jāatstāj neskarta.

4.3 Elektriskās strāvas trieciena gadījumā cietušais jāatbrīvo no strāvas iedarbības(atslēdzot strāvu vai pielietojot strāvu nevadošus materiālus pārvietot cietušo drošā vietā.)

- 4.4** Ugunsgrēka gadījumā izsaukt ugunsdzēsējus(**112**), paziņot darba devējam un palīdzēt ugunsgrēka likvidēšanā savas kompetences ietvaros.
- 4.5** Nekavējoties ziņot darba devējam un brīdināt pārējos strādājošos par bīstamiem(riska) faktoriem kuri atklāti, konstatēti darba laikā un var apdraudēt darbinieku un citu cilvēku dzīvību un veselību

5.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBU BEIDZOT

- 5.1** Izslēgt kompresoru. Sakārtot darba vietu. Izslēgt apgaismojumu.
- 5.2** Notīrīt, sakārtot un nolikt paredzētajā vietā aizsargapģērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 5.3** Ziņot darba devējam par darba laikā atklātajiem bojājumiem.